

یادداشت مترجم

از اول ژانویه ۱۹۹۴، مکزیک شاهد پدیده‌ای است که این کشور را در همه ابعاد خود تحت الشعاع قرار داده است: پدیده زاپاتیسم. «ارتش زاپاتیستی آزادیبخش ملی» و سخنگوی آن «معاون فرمانده مارکوس»، تنها بعنوان یک جریان سیاسی مطرح نیستند. از سازمان‌های توده‌ای گرفته تا جنبش زنان، از دستفروشان خیابانی تا جنبش دانشجویی مخالف با خصوصی کردن دانشگاهها (دانشگاه خود مختار مکزیک با بیش از ۳۵۰ هزار دانشجو از آوریل ۱۹۹۹ تا آوریل ۲۰۰۰ در اعتصاب بسر برد)، و از انتخابات پارلمانی تا مبارزات مسلحانه بومیان برای احقاق حقوقشان، هر یک بنوعی مهر زاپاتیسم را بر پیشانی دارد. یکی از ابعاد این پدیده، ادبیات است. منتقدین برجسته مکزیکی همچون آرماندو برتال معتقدند که مارکوس پایه گذار میتولوژی جدیدی است و وی را در زمره بهترین نویسندگان معاصر این کشور می‌دانند. در دسامبر ۱۹۹۹ در یک مصاحبه مطبوعاتی به مناسبت معرفی کتاب جدیدی از مارکوس بنام «دوریتوی لاکندونا»، خوزه ساراماگو، برنده جایزه ادبی نوبل ۱۹۹۸ گفت: «کتاب مارکوس در تاریخ ادبیات مکزیک جاودان خواهد ماند».

مارکوس که برداشتی نوین از افسانه‌های مایائی را عرضه می‌کند شیوه نگارش خویش را نیز بر آن استوار کرده است.

«حکایت‌های آنتونیوی پیر» که مجموعه‌ای است برگزیده از درون اطلاعاتیه‌های سیاسی EZLN^۱ و گویای توان‌والای نویسنده در بیان معضلات جامعه مکزیک، برای نخستین بار در دسامبر سال ۹۸ در چاپاز مکزیک به چاپ رسید.^۲ مأخذ مترجم نیز همان چاپ نخست بوده است. بعد ها بخش‌هایی از این «حکایت‌ها» را در مجموعه‌ای بنام «داستان‌های آنتونیوی پیر» بزبان آلمانی دیدیم.^۳ مترجم از ترجمه آلمانی مدد جسته، کار خویش را با آن مقایسه کرده است.

همچنین در ترجمه کوشیده است تا برخی اصطلاحات رایج ولی غلط را به کار نبرد. از همین روست که برای مثال بجای «سرخ پوست»، که از طریق فیلمهای نژادپرستانه هالیوود در ایران رایج شده است، از واژه‌های «ایندین» و

«ایندیو» که خود ایشان بکار می برند، استفاده کرده ایم. عدم استفاده از لفظ «بومی» تنها به دلیل ناروشنی آن است و این سؤال که آیا دورگه ها و اروپائییانی که بیش از پنج سده در این قاره زندگی می کنند نیز بومی هستند یا نه. در بکار بردن برخی دیگر از اصطلاحات سعی شده است تا حد امکان از معادل رایج آنها یاری گرفته شود. از همین رو بجای «ماچه ته» (Machete) که ابزار کار دهقانان در آمریکای مرکزی است، با توجه به متن، «قمه» و «داس» گذاشته ایم. همینطور برای Pasamontaña که معادل فارسی آن برای مترجم ناشناخته بود، ما واژه «کلاه چهره پوش» را گویاتر یافته، آنرا به کار برده ایم. نیز برای روشنتر شدن اوضاع و فضائی که در آن «مارکوس» داستان می سراید، بهتر دیدیم روزشماری از حوادث مهم مکزیکی را به متن اصلی کتاب ضمیمه کنیم.

از دوستانم حبیب ساعی و اعظم نورالله خانی که با دقت چشمگیری در ویرایش متن فارسی مرا یاری دادند، بسیار سپاسگزارم.

۱-Armando Bartra

۲- EZLN-Ejército Zapatista de Liberación Nacional ارتش زاپاتیستی آزادیبخش ملی

۳- Relatos de El Viejo Antonio

Subcomandante Insurgente Marcos

Centro de Información y Análisis de Chiapas

Flavio A. Paniagua No. 107, Barrio de Guadalupe,

San Cristobal de Las Casasm, C.P. 29220, Chiapas, México

ciach@laneta.apc.org

۴- Geschichten vom Alten Antonio

Subcomandante Marcos

Hamburg 1997

Verlag Libertäre Assoziation , ISBN 3-922611-62-1